

George Berkeley – filozofia poznania, idee

George Berkeley (1685-1753) był irlandzkim filozofem i biskupem anglikańskim, który jest znany przede wszystkim z teorii idealizmu subiektywnego. Jego filozofia poznania i idee związane są z problemem relacji między umysłem a rzeczywistością, a także z kwestiami związanymi z istnieniem Boga.

Jednym z najważniejszych wkładów Berkeleya w filozofię jest jego koncepcja idealizmu subiektywnego, która zakłada, że świat materialny istnieje tylko w umyśle, a nie poza nim. W swojej pracy „Traktat o zasadach poznania ludzkiego rozumu” Berkeley argumentował, że rzeczy materialne są tylko zbiorem idei, a zatem istnienie tych rzeczy zależy od postrzegającego je umysłu. Berkeley uważał, że istnienie rzeczy materialnych polega na tym, że są one postrzegane przez umysł, a jeśli nie są postrzegane, to przestają istnieć.

W myśli Berkeleya istnieje zatem tylko umysł, który jest jedynym źródłem idei, a rzeczy materialne istnieją jedynie w umyśle jako zbiór idei. To znaczy, że świat zewnętrzny jest tylko reprezentacją w umyśle i nie ma bytu poza umysłem. Berkeley uważał, że istnienie rzeczy zewnętrznych zależy od Boga, który jest nie tylko twórcą świata, ale także jego opiekunem i gwarantem stabilności. Bóg utrzymuje istnienie rzeczy materialnych, ponieważ wie, że są one potrzebne dla ludzi w celu zaspokajania ich potrzeb.

Według Berkeleya, postrzeganie świata zewnętrznego jest możliwe dzięki ideom, które są w naszym umyśle. Te idee nie są bezpośrednią reprezentacją rzeczy materialnych, ale tylko ich reprezentacją w umyśle. To, co postrzegamy, to tylko idee, które są w naszym umyśle, a nie rzeczy materialne.

Berkeley uważał, że nasza percepcja rzeczywistości jest subiektywna, ponieważ zależy od naszej percepcji. Innymi słowy, to, co postrzegamy, zależy od naszych doświadczeń i naszego umysłu, a nie od rzeczywistości zewnętrznej. Berkeley odrzucał pojęcie postrzegania jako odwzorowania rzeczywistości zewnętrznej, a zastępował je pojęciem postrzegania jako interpretacji idei, które są w naszym umyśle.

Berkeley uważał, że umysł nie tylko postrzega rzeczy materialne, ale także je tworzy. Nasze idee są tworzone przez umysł, a nie pochodzą z rzeczywistości zewnętrznej. W ten sposób, umysł jest aktywnym uczestnikiem w tworzeniu rzeczywistości, a nie tylko biernym odbiorcą.

Berkeley był również zainteresowany kwestiami związanymi z istnieniem Boga. Jego koncepcja idealizmu subiektywnego wykluczała istnienie rzeczy materialnych poza umysłem, ale pozostawiała miejsce dla Boga, który był twórcą świata i zapewniał istnienie rzeczy materialnych poprzez utrzymywanie ich w umyśle. Dla Berkeleya, Bóg był gwarantem stabilności i porządku w świecie, a także źródłem naszej wiedzy o rzeczywistości.

George Berkeley był jednym z najważniejszych filozofów XVIII wieku, którego teorie wpłynęły na filozofię poznania i ontologii. Jego koncepcja idealizmu subiektywnego zakłada, że świat materialny istnieje tylko w umyśle, a rzeczy materialne są tylko zbiorem idei w umyśle. To, co postrzegamy, zależy od naszej percepcji, a umysł nie tylko postrzega rzeczy materialne, ale także je tworzy. Istnienie rzeczy materialnych zależy od Boga, który jest twórcą i gwarantem stabilności świata.

Berkeley pisze, że przedmiotem naszego poznania są idee. Dzieli je na trzy typy:

1. idee rzeczywistych przedmiotów (ściślej wrażeń zmysłowych),

2. idee powstałe w skutek skupienia uwagi na uczuciach bądź czynnościach umysłu
3. idee utworzone za pomocą pamięci bądź wyobraźni

Po nieskończonej różnorodności idei skupia się na ich podmiocie, który postrzega je i dokonuje na nich rozmaitych operacji. Podmiot ten to nasz umysł, duch, dusza. Wszystkie idee istnieją tylko w umyśle (który je postrzega). Jak pisze „ich esse stanowi *percipi*”. Dziwnym jest dla Berkeleya to, że ludzie wszystkie przedmioty poznawania uważają za byty istniejące realnie czyli ich istnienie pochodzi z natury. Dla Niego pozostają tylko ideami. Píše, że wszystko co składa się na wszechświat nie ma żadnego samodzielnego istnienia poza umysłem. Píše, że istnieją tylko na mocy tego, że znajdują się w umyśle. Tak ma na myśli umysł nasz, lecz także umysł jakiegoś Wiecznego Ducha. Na tym gruncie krytykuje istnienie substancji. Dla niego jedyną substancją jest duch, który postrzega.

Wszystkie idee jakie posiadamy były przedmiotem naszych doznań, albo zmysłowych, albo pochodzących z refleksji nad własnym postrzeganiem. Na pytanie czy istnieją jakieś ciała poza umysłem, odpowiada, że ich istnienie jest prawdopodobne. Nie można jednak wyobrazić sobie jak takie ciało mogłoby wytworzyć jakąś idee w umyśle, skoro wytwarzanie idei jest czynnością właściwą temu umysłowi, a nie materialnemu ciału. Istnieją jedynie idee i zespoły idei, na które nasz umysł ma mniejszy lub większy wpływ. Píše, że aktualnie postrzegane idee zmysłowe nie podlegają naszej woli. Duch, który postrzega nie jest ideą. Trudno bowiem sobie wyobrazić jak idea mogłaby postrzegać samą siebie. Duch jest bytem prostym, niepodzielnym i czynnym. Duch ten jest rozumem, a postrzega dzięki woli.

Jeżeli potrzebujesz konsultacji przy pisaniu pracy licencjackiej lub magisterskiej, to polecamy serwis [pisanie prac](#) - pomoc w pisaniu prac w granicach dozwolonych prawem